

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה וחרבות ברזל – מסלול ארצי

ערר 1564-23
ערר קורונה

לפני כבוד חברי הוועדה:
נדב כנען, עו"ד - יו"ר
ברוך ברוכי, רו"ח - חבר

העוררת: גולדשטיין ביטון מורן מס' 49803158
ע"י ב"כ עו"ד שי רשף

נ ג ד

המשיבה: **רשות המסים**
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
דוא"ל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. הערר שלפנינו עוסק בשאלת קיומו של קשר סיבתי בין התפרצות נגיף הקורונה לבין הירידה במחזורי ההכנסות של העוררת בתקופת הזכאות (בהשוואה לתקופת הבסיס), ובדרך חישוב תקופת הבסיס והמענק המגיע לעוררת.
2. נקדים ונציין כי לאחר שבחנו את הדברים, הגענו למסקנה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי ולקבוע כי מתקיים קשר סיבתי כאמור, אך כי יש מקום לערוך חישוב של ממוצע בסיס חלופי לצורך קביעת המענק.

רקע עובדתי ודיוני

3. העוררת היא עצמאית העוסקת בתחום הפקת האירועים.
4. ביום 5.7.22 הגישה העוררת בקשה למענק בסכום של 100,030 ₪ עבור תקופת הזכאות ינואר-פברואר 2022 (תקופת האומיקרון) לפי חוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022 (להלן – "חוק האומיקרון"). העוררת קיבלה מקדמה בהתאם לבקשתה בסכום של 60,019 ₪.
5. יצוין כבר עתה כי העוררת לא כללה בפרטי הבקשה שהגישה את סכום התשומות לשנת 2019, בניגוד לנדרש, ובהתאם לכך התבקש כאמור מענק בסכום של 100,030 ₪ וכן התקבלה מקדמה בסכום שלעיל. לאחר הכנסת סכום התשומות כנדרש מתקבל מענק בסכום נמוך יותר של 65,324 ₪.

לאזור האישי באתר המקוון של בית הדין: <https://menora.justice.gov.il>

אתר לפניות הקשורות לתקופת חרבות ברזל: <https://ecourts.justice.gov.il>

אתר המידע של בית הדין: <https://go.gov.il/appeal-service>

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

6. ביום 25.12.22 דחתה המשיבה את בקשת העוררת בנימוק כי לא המציאה את המסמכים שנדרשו ממנה.
7. ביום 7.2.23 הגישה העוררת השגה על החלטה זו.
8. ביום 16.5.23 דחתה המשיבה את השגת העוררת בנימוק כי לא מתקיים קשר סיבתי בין הירידה בהכנסותיה בתקופת הזכאות לבין התפרצות נגיף האומיקרון. בהקשר זה התייחסה המשיבה לאירוע שערכה העוררת שנדחה מחודש פברואר 2022 לחודש מרץ, ולכך שהכנסותיה בשנת 2022 היו גבוהות יותר מאשר הכנסותיה בשנת 2019.
9. מכאן הערר שלפנינו, שהוגש ביום 2.7.23.
10. ביום 13.2.22 התקיים דיון בערר.
11. ביום 25.2.24 הורתה הוועדה למשיבה להגיש את ההחלטות שקיבלה ביחס לבקשותיה הקודמות של העוררת למענקים, לצורך השלמת התמונה העובדתית.

טענות הצדדים

טענות העוררת בכתב הערר

12. העוררת טוענת כי תחום הפקת האירועים שבו היא עוסקת הוא מהתחומים שנפגעו בצורה הקשה ביותר במהלך התפרצות מגפת הקורונה וזן האומיקרון, וכתוצאה מכך לא היו לה הכנסות כלשהן בחודשי הזכאות (ינואר-פברואר 2022).
13. העוררת מוסיפה כי היא נהגה להפיק את אירוע "אוטו השנה" עבור חברת אוטו מגזין בע"מ בתחילת חודש פברואר, אך כי לנוכח הגבלות האומיקרון נדחה הכנס שאמור היה להיערך בחודש פברואר 2022 ובמקום זאת נערך בחודש מרץ 2022. העוררת טוענת כי העובדה שהכנס נערך במועד מאוחר יותר אינה מעלה ואינה מורידה ביחס לזכאותה למענק עבור התקופה, שכן אלמלא הדחייה היא יכולה היתה להשקיע את זמנה בחודש מרץ 2022 בפרויקט אחר, כפי שעשתה בשנים הקודמות. בעניין זה מדגישה העוררת כי מדובר בעסק קטן שאינו יכול להתמודד עם אירוע של דחיית הכנסות. העוררת מפנה להכנסותיה בחודשים מרץ-אפריל 2022 על מנת להראות כי הן נמוכות יותר מההכנסות בתקופות המקבילות בשנים שעברו. כמו כן טוענת העוררת כי כנס נוסף בשם קמונדו, שיכול היה להיערך בחודשים ינואר-פברואר 2022, נערך לבסוף בחודש אפריל 2022, כלומר שגם בהקשר זה נפגעו הכנסותיה בחודשים המדוברים.
14. לטענת העוררת, אין מקום לחרוג מהוראות החוק המתבססות על השוואה בין תקופת הבסיס לתקופת הזכאות, כפי שנקבע בהחלטות ובפסקי דין רבים וכפי שטענה גם המשיבה עצמה בתיקים אחרים.
15. בנוגע לעלייה בהכנסותיה השנתיות בשנת 2022 (שאליה הפנתה המשיבה בהחלטתה בהשגה), נטען כי מדובר לכל היותר באינדיקציה חלשה שאינה גורעת מהחזקה שלפיה נגיף האומיקרון הוא שגרם לירידה בהכנסות בחודשים הרלוונטיים. לטענת העוררת, מדובר בעלייה מתונה בשיעור של 10% ולא ניתן ללמוד ממנה מסקנה כלשהי.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

טענות המשיבה

16. המשיבה חוזרת על הנימוקים שהעלתה בהחלטתה, וטוענת כי מחזור הבסיס בחודשים ינואר-פברואר 2019 הוא חריג בגובהו ולא ניתן להסתמך עליו. לטענתה, מחזורי ההכנסות של העוררת החלו לרדת עוד לפני התפרצות נגיף הקורונה וכן לפני התפרצות האומיקרון (בהשוואה להכנסות בתקופת הבסיס). המשיבה מוסיפה כי הכנסות העוררת בשנת הזכאות 2022 תנודתיות ביותר ונעות בין כ-59 אלף ₪ לבין 568 אלף ₪, או בין 10,000 ₪ לבין 500 אלף ₪ בשנת 2019.

17. המשיבה שבה וטוענת כי מחזורי ההכנסות השנתיים של העוררת בשנת 2022 עלו בהשוואה לשנת 2019. מדובר לטענת המשיבה באינדיקציה משמעותית המעידה על כך שהכנסותיה של העוררת בחודשי הזכאות ירדו לאפס כתוצאה מדחייה נקודתית, בעוד שלמעשה לא חלה הפחתה בהכנסותיה.

18. בנוגע לכנס שערכה העוררת עבור מגזין אוטו, המשיבה טוענת כי העוררת ידעה על דחיית הכנס כבר ביום 2.12.21, כך שאין מדובר על דחייה שהתקבלה בהתראה קצרה, ואין הצדקה לכך שהעוררת תשב בחוסר מעש במשך למעלה משלושה חודשים, עד לקיום האירוע בפועל. המשיבה מוסיפה כי האירוע התקיים ביום 7.3.22 ומכאן שהיה לעוררת זמן להשקיע בפרויקטים אחרים באותו חודש. לטענת המשיבה, הכנסותיה של העוררת מפרויקטים אחרים בחודש מרץ, שאינם כנס אוטו, מגיעות לסכום של כ-20 אלף ₪, ואין שונות משמעותית מהכנסותיה בתקופה זו בשנים קודמות.

19. לעניין כנס קמונדו, המשיבה טוענת כי מדובר באירוע שנדחה ללא קשר לאומיקרון.

טענות העוררת בכתב התגובה

20. העוררת טוענת כי בניגוד לטענת המשיבה, הכנסותיה לא החלו לרדת לפני התפרצות הקורונה אלא נשארו בסכום דומה מבחינת הממוצע הדו-חודשי. לטענתה, גם סכום המענק המבוקש עבור תקופת האומיקרון (כ-65 אלף ₪), תואם למעשה לסכום ההכנסות הדו-חודשי הממוצע שלה, כך שהפעלת הנוסחה אינה יוצרת עיוות כלשהו.

21. העוררת מדגישה כי הכנסותיה עלו בחציון השני של שנת 2021, לאחר הסרת מגבלות הקורונה, אך ירדו לאפס בחודשים ינואר-פברואר 2022, נתון המעיד לטענתה על קשר סיבתי מובהק להתפרצות הנגיף.

22. העוררת טוענת כי טענת המשיבה ביחס לגובהו החריג של מחזור הבסיס היא בגדר הרחבת חזית פסולה, מאחר שהיא לא נכללה בהחלטתה בהשגה. כמו כן טוענת העוררת כי המשיבה כבר העניקה לעוררת מענק המתבסס על מחזור זה ביחס לתקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021, כך שהיא מושתקת עתה מלטעון כי מדובר במחזור חריג.

23. העוררת מוסיפה כי יש לדחות את טענת המשיבה שלפיה היא לא המציאה מסמכים המעידים על ביטולי אירועים, ראשית משום שהיא לא הוזכרה בהחלטה בהשגה, ושנית,

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לגוף הדברים, משום שהפגיעה בהכנסותיה נבעה גם מכך שלא נקבעו אירועים חדשים, ולא רק משום שאירועים שנקבעו נדחו.

24. בנוגע לטענות המשיבה על כך שהיא יכולה היתה לארגן אירועים אחרים בחודשי תקופת הזכאות ובחודשים העוקבים, העוררת טוענת כי בתקופה שבה התקבלה הודעת הדחייה של אירוע אוטו (סוף חודש נובמבר 2021) כבר שררה אי ודאות במשק שרק הלכה וגברה, ולא אפשרה עריכה של אירועים נוספים. באשר לפעילות בחודש מרץ 2022, העוררת טוענת כי רק בסוף חודש פברואר 2022 בוטלו ההגבלות שהוטלו ורק בשלב זה ניתן היה לקבוע אירועים חדשים, עניין שלא נעשה מהיום למחר אלא תקופה ארוכה מראש.

25. בנוגע להכנסות בחודשים מרץ-אפריל 2022 שאינן מעריכת כנס אוטו, העוררת מפנה לכך שהכנסותיה בחודשים אלו בשנים 2019 ו-2023 היו גבוהות בהרבה מאלו שהתקבלו בשנת 2022.

דין והכרעה

26. לאחר שבחנו את טענות הצדדים שהועלו בכתבי הטענות ובדיון, את הנתונים שהוצגו ואת המצב המשפטי, הגענו למסקנה כי דין הערר להתקבל חלקית. בהקשר זה מצאנו לקבוע כי מתקיים קשר סיבתי בין התפרצות זן האומיקרון לבין הירידה בהכנסות העוררת בתקופת הזכאות (בהשוואה לתקופת הבסיס), וכי אין מקום לשלול כליל את זכאותה למענק עבור תקופה זו. לצד זאת, לנוכח התנודתיות המאפיינת את הכנסות העוררת וסכומן החרגי של ההכנסות בתקופת הבסיס, החלטנו כי ישנה הצדקה לערוך חישוב חלופי לצורך קביעת המענק, המתבסס על הכנסות ממוצעות בתקופת הבסיס, כפי שיפורט להלן.

חוק האומיקרון והדרישה לקשר סיבתי - כללי

27. לקראת חודש מרץ 2020 החל נגיף הקורונה להתפשט בישראל. לצורך ההתמודדות עמו ועל מנת לצמצם את ההדבקה הטילה הממשלה מגבלות שונות על המשק, בין היתר ביחס לפעילותם של מקומות ועסקים. במקביל, על מנת לסייע למשק להתמודד עם המשבר הכלכלי שנוצר בשל התפשטות הנגיף, נקטה הממשלה בתוכנית כלכלית נרחבת וביום 24.4.20 פרסמה את החלטת ממשלה מס' 5015, שבמסגרתה החליטה להעניק "מענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה" (להלן: "החלטת הממשלה"), עבור תקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020. בהמשך לכך, ביום 29.7.20, חוקק חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – "חוק הקורונה"), שבמסגרתו נקבעו תנאים דומים לזכאות למענק עבור תקופות זכאות נוספות. החלטת הממשלה וחוק הקורונה נועדו לסייע לעסקים שפעילותם העסקית נפגעה כתוצאה מההשפעה הכלכלית של הנגיף, באמצעות מתן מענק בעד השתתפות בהוצאות קבועות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

28. תקופת הזכאות האחרונה שעבורה ניתנו מענקים במסגרת חוק הקורונה היא מאי-יוני 2021. עם הירידה בשיעור ההדבקה מהנגיף במחצית השנייה של שנת 2021 לא הוטלו מגבלות נוספות על המשק, עד להתפרצות זן האומיקרון של נגיף הקורונה לקראת סוף אותה שנה.

29. בהמשך לכך חוקקה הכנסת ביום 4.7.22 את חוק האומיקרון, המיועד לעסקים שנפגעו מהתחלואה הגבוהה בזן האומיקרון בחודשים ינואר-פברואר 2022. מדובר בחוק נפרד מחוק הקורונה, שקבע כאמור את הזכאות למענקים בתקופות הקודמות ובתנאים שונים במעט (אם כי הליכי ההשגה והערר שנקבעו בו זהים לאלו שנקבעו בחוק הקורונה).

30. דרישה נוספת שנכללה בחוק הקורונה ומופיעה גם בחוק האומיקרון (כמו גם בחקיקה דומה, לדוגמה חוק מס רכוש וקרן הפיצויים, התשכ"א-1961), היא הדרישה לקשר סיבתי, במקרה זה בין התפשטות זן האומיקרון לבין הירידה במחזורי הזכאות (בהשוואה לתקופת הבסיס). סעיף 2(4) לחוק האומיקרון קובע בעניין זה תנאי סף שלפיו:
"4) הירידה במחזורי העסקאות כאמור בפסקה (3) נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות זן האומיקרון".

31. משמעותה של דרישה זו לקשר סיבתי (שהיא גם נושא הערר שלפנינו) היא כי אין די בירידת המחזורים כשלעצמה על מנת להקנות לעוסק זכאות למענק. לצד זאת נקבע בהחלטות השונות של ועדת הערר שדנו בתנאי זה, כי עמידתו של העסק בשיעור הירידה המזכה במענק בהתאם לנוסחה יוצרת הנחה או חזקה בדבר התקיימותו של קשר סיבתי, וכן כי הנחה זו מתחזקת עוד יותר ככל שמתקיימת ירידה במספר רב יותר של תקופות זכאות. אולם, המשיבה יכולה להצביע על ממצאים עובדתיים המערערים את החזקה, ואז יועבר נטל ההוכחה לעוסק להצביע על אותו קשר סיבתי בין התפשטות הקורונה לבין הירידה במחזורי ההכנסות בתקופת הזכאות (ראו למשל: ערר 1005/21 טי ג'את סיסטמס 2006 נ' רשות המסים (נבו, 9.3.2021); ערר 1185/21 יגאל חיון הנדסה בע"מ נ' רשות המסים (נבו, 22.8.2021).

32. עמדה זו התקבלה גם על ידי בתי המשפט המחוזיים ובית המשפט העליון שדנו בערעורים על החלטות הוועדה. בהקשר זה קבע בית המשפט העליון:

הלכה למעשה, הדרך להוכיח עמידה בתנאי זה היא הצבעה על נתונים של ירידה במחזורי העסקאות בהשוואה לתקופת הבסיס. הא – ותו לא. אכן, ייתכן שגרמו לירידה במחזורי העסקאות נסיבות אחרות, אך אין דרכו של המשפט לדרוש הוכחת יסודות שליליים (במקרה זה, אי-קיומם של גורמים אחרים לירידה במחזורי העסקאות). גם בחיי המעשה, רשות המסים אינה דורשת הוכחה כאמור מכל עוסק הפונה בבקשה בהתאם לחוק. הדברים אף עולים בקנה אחד עם תכליתו של החוק, שהיא מתן מענה יעיל ומהיר למשבר הכלכלי שאליו נקלעו עסקים רבים על רקע מאורעות השעה (ראו: דברי הסבר להצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

2020, ה"ח 432, 453). ככל שלטענת רשות המסים נותק הקשר הסיבתי בין הירידה במחזור ההכנסות של העורר לבין השלכותיו של נגיף הקורונה – קרי, כי לא מתקיים התנאי הקבוע בסעיף 8(3) לחוק – על רשות המסים לבסס טענתה זו ולסתור את החזקה באשר לכך שמגפת הקורונה היתה הגורם הדומיננטי לשינוי. אם אכן תציג ראיות לכאורה לכך – או אז יעבור הנטל לכתפי העוסק להוכיח אחרת. (בר"מ 7502/22 רשות המסים נ' פודולסקי, פסקה 22 (נבו, 22.1.23), להלן – פס"ד פודולסקי. ראו גם עמ"נ 21-06-27710 ב.ג בטחון הצפון אבטחת מוסדות, ליווי טיולים ומתן שירותי רפואה בע"מ נ' רשות המסים בישראל, פסקאות 52-53, (נבו, 3.1.22), עמ"נ 22-08-49628 הגר רם תשתיות בע"מ נ' מדינת ישראל – רשות המסים פסקאות 9א-9ב (נבו, 2.12.22), עמ"נ (באר שבע) 28990-09-22 י.ע.פ. – יצחק עפר ופיתוח בע"מ נ' רשות המסים, פסקה 13 (נבו, 26.2.23).

33. ועדות הערר אימצו ויישמו את הגישה הפרשנית שלעיל גם ביחס לחוק האומיקרון (ראו למשל ערר 1483/23 שלומי שריקי חברת עורכי דין נ' רשות המסים פסקאות 31-38, (נבו, 24.8.23), להלן – "ערר שריקי", ערר 1285/23 קבועה יאסין נ' רשות המסים, פסקאות 42-45, (נבו, 14.8.23), להלן – "ערר יאסין", ערר 1480/23 קריגרים השקעות בע"מ נ' רשות המסים, פסקאות 32-37, (נבו, 31.12.23), להלן – "ערר קריגרים").

34. כמו כן נקבע כי מבחינה עקרונית, אין הכרח להראות קשר סיבתי בין הירידה במחזורים לבין ההשפעות הספציפיות של נגיף האומיקרון, וניתן להסיק על קיומו של הקשר הנדרש גם במקרה שבו ירידה המחזורים נבעה מההשפעות המתמשכות של נגיף הקורונה (ראו ערר 1398/23 קונטנטו מסעדות בע"מ נ' רשות המסים פסקאות 30-31, (נבו, 25.7.23), ערר קריגרים, פסקאות 35-49, וכן ערר 1434/23 ספין עסקים בע"מ נ' רשות המסים פסקאות 89-98, (נבו, 25.10.23), וערר שריקי, פסקאות 57-64, שבשניהם עמדה הוועדה בהרחבה על הדברים שהשמיעו נציגי המשיבה בעניין זה בעת הדיונים בוועדות הכנסת במסגרת חקיקת חוק האומיקרון).

מהכלל אל הפרט – קשר סיבתי במקרה שלפנינו

35. במקרה שלפנינו הצביעה המשיבה על שלוש אינדיקציות המצדיקות לטענתה את העברת נטל ההוכחה לעניין קיומו של קשר סיבתי אל כתפי העוררת: ירידה במחזורי ההכנסות שהחלה לפני התפרצות הקורונה, ונמשכה לפני התפרצות האומיקרון ואחריו; עליית מחזורים בשנת הזכאות (2022) לעומת שנת הבסיס (2019); ותנודתיות ניכרת בהכנסות, שבאה לידי ביטוי גם במחזור החריג של תקופת הבסיס.

36. בנוגע לאינדיקציה הראשונה, ירידה במחזורי ההכנסות, מדובר אמנם בטענה שיכולה להיות בעלת משקל רב בהקשר של הקשר הסיבתי, אלא שאין לה בסיס עובדתי בנתוני ההכנסות שלפנינו. מעיון בנתוני ההכנסות לא ניתן לראות ירידה בהכנסות שהחלה טרום

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

תקופת הקורונה. ראשית, ממוצע ההכנסות הדו-חודשי של העוררת בשנת 2018 היה 75,297 ₪, ואילו ממוצע ההכנסות הדו-חודשי שלה החל ממאי-יוני 2019 ועד ינואר-פברואר 2020 היה 65,497 ₪, כך שגם אם ישנה ירידה מסוימת, היא בשיעור מינורי ביותר וודאי שאין מדובר בירידה מובהקת. יתרה מכך, במהלך תקופה זו רשמה העוררת הכנסות דו-חודשיות גבוהות יותר במידה ניכרת מאשר הממוצע של שנת 2018, הן בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2020 (91,173 ₪), והן בחודשים ינואר-פברואר 2020, ממש לפני התפרצות הקורונה (77,500 ₪). אמנם, העוררת רשמה הכנסה דו-חודשית נמוכה במידה ניכרת מהממוצע בחודשים נובמבר-דצמבר 2019 (10,449 ₪), אך ודאי שאין בנתון זה כשלעצמו כדי להעיד על מגמה קבועה של ירידה בהכנסות לנוכח ההכנסות בחודשים שקדמו לכך והעלייה הניכרת בתקופה העוקבת (ינואר-פברואר 2020), כאמור לעיל.

37. גם ההכנסות שהתקבלו בתקופה שבין סיום מגבלות הקורונה לבין הטלת מגבלות האומיקרון (כלומר החציון השני של שנת 2021) אינן מעידות על מגמת ירידה כלשהי. ההכנסות הדו-חודשיות הממוצעות בתקופה זו היו 83,251 ₪, כלומר גבוהות יותר מהממוצע הדו-חודשי בשנת 2018, ולמעשה הירידה נרשמה רק בתקופת הזכאות שלפנינו, ינואר-פברואר 2022 (שבה לא היו כלל הכנסות), כך שברור שהיא ארעה רק בשלב זה ולא קודם לכן. מכאן שאין כל ביסוס עובדתי לטענת המשיבה בדבר ירידה קודמת בהכנסות.

38. האינדיקציה השנייה שאליה הפנתה המשיבה, בנוגע לעלייה בהכנסות בשנת הזכאות (2022) לעומת שנת הבסיס (2019) היא אמנם נכונה עובדתית (בניגוד לאינדיקציה הנוטענת הקודמת) אולם היא אינה מעידה על היעדר קשר סיבתי. מנתוני שנת 2022 עולה כי לאחר תקופת הזכאות (ינואר-פברואר) שבה לא נרשמה כאמור הכנסה כלשהי, הכנסות העוררת שבו לעלות ואף במידה ניכרת. לפיכך, נתון זה לא רק שלא מהווה אינדיקציה להיעדר קשר סיבתי, אלא בדיוק להיפך מכך, מחזק את המסקנה בדבר קיומו של קשר שכזה.

39. האינדיקציה השלישית נוגעת לתנודתיות הניכרת בהכנסות העוררת לאורך השנים. לאינדיקציה זו אכן יש בסיס עובדתי, שכן ההכנסות הדו-חודשיות של העוררת הן תנודתיות מאוד, ונעות בין 10,449 ₪ בחודשים נובמבר-דצמבר 2019 לבין 500,151 ₪ בינואר-פברואר של אותה שנה (שהיא גם תקופת הבסיס שלפנינו). תנודתיות זו, וליתר דיוק מחזור הבסיס החריג בגובהו, עשויים להצדיק חישוב של מחזור בסיס חלופי לצורך קביעת המענק המגיע לעוררת (כפי שנראה בהמשך), אולם ספק אם ניתן לראות בה כשלעצמה כאינדיקציה המערערת את הקשר הסיבתי ומעבירה את הנטל לידי העוררת. זאת, בהתחשב גם בכך שעל אף התנודתיות המאפיינת את פעילותה גם בשגרה, היא רשמה ירידה המזכה במענק בשבע מתוך שמונה תקופות הזכאות של הקורונה ובתקופת האומיקרון (שלפנינו), נתון שכאמור מחזק את המסקנה בדבר קיומו של קשר סיבתי.

40. למעשה יש לומר כי במבט על, נתוני ההכנסות של העוררת לאורך השנים מעידים על פגיעה מובהקת ממש, הן כתוצאה ממגפת הקורונה והן כתוצאה מהתפרצות האומיקרון. ממוצע ההכנסות הדו-חודשי של העוררת בתקופת טרום הקורונה (ינואר 2019 – פברואר 2020) היה 128,003 ₪, בעוד שבתקופת הקורונה (מרץ 2020 – יוני 2021) הוא צנח לסכום

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

של 20,974 ₪. לאחר סיום תקופת המגבלות, בחציון השני של שנת 2021, הכנסות העוררת שבו ועלו כאמור לסכום של 83,251 ₪, ירדו לאפס בתקופת הזכאות של האומיקרון (ינואר-פברואר 2022), ועלו פעם נוספת לממוצע דו-חודשי של 178,163 ₪ ביתר שנת 2022 (מרץ-דצמבר 2022). עוד יש לציין בהקשר זה, כי שלוש התקופות הד-חודשיות היחידות שבהן לא היו לעוררת כל הכנסות, הן בחודשים נובמבר-דצמבר 2020, ינואר-פברואר 2021 וינואר-פברואר 2022, שבהן הוטלו מגבלות על המשק.

41. הדפוס שלעיל מעיד אפוא על קורלציה מובהקת בין הכנסות העוררת לבין שגרת הפעילות במשק והטלת מגבלות הקורונה והאומיקרון. נתון כספי זה מתיישב היטב גם עם עיסוקה של העוררת בתחום הפקת האירועים, שאכן נפגע בצורה ברורה כתוצאה מהמגבלות השונות. בנסיבות אלו ברי כי מתקיים קשר סיבתי בין התפרצות הנגיפים והטלת המגבלות לבין הירידה בהכנסות העוררת בתקופות הקורונה ככלל ובתקופת האומיקרון בפרט, ועל כן נראה כי המשיבה לא עמדה בנטל המוטל עליה לערער קשר זה ולהעבירו אל כתפי העוררת. יודגש כי במקרה שלפנינו הפגיעה שנגרמה להכנסות העוררת מהתפרצות האומיקרון היא עצמאית ונפרדת מהפגיעה שנגרמה כתוצאה ממגפת הקורונה.

42. ניתן להוסיף, מעבר לצורך, כי גם אם נניח לצורך הדיון כי הנטל הועבר לכתפי העוררת, הרי שבנסיבות אלו מדובר בנטל קל, והעוררת עמדה בו כנדרש משעה שהראתה כי אירוע (כנס אוטו) שאותו הפיקה כל שנה בשנים האחרונות בחודש פברואר, נדחה לחודש מרץ 2022 כתוצאה ממגבלות האומיקרון, ובנוסף לכך הבהירה, במענה לשאלות הוועדה, כי בתקופה זו לא קיבלה הזמנות לאירועים חדשים (ראו עמ' 3 לפרוטוקול הדיון). ברי כי בניגוד לביטול או לדחייה של עבודות שנקבעו שביחס אליהם יש בדרך כלל תיעוד כתוב, הוכחה כתובה לדבר שכלל לא נוצר (במקרה זה לכך שלא היו פניות בנוגע לאירועים חדשים), היא קשה יותר להשגה, ובמידה רבה אף בלתי אפשרית.

43. לנוכח האמור לעיל נראה כי שלוש האינדיקציות שאליהן הפנתה המשיבה אינן מספיקות כדי להעביר את נטל ההוכחה אל העוררת, וכי נתוני ההכנסות של העוררת וההסברים שסיפקה ממילא מעידים כי אכן נגרמה לה פגיעה מובהקת כתוצאה מהתפרצות הקורונה וזן האומיקרון בפרט.

44. לצד זאת, המשיבה הפנתה כאמור בתשובתה לנתון נוסף, גובהו החרגי של מחזור הבסיס (עניין המתקשר לאינדיקציה בדבר תנודתיות). נפנה עתה לבחון את השפעתו של נתון זה על קביעת המענק.

מחזור בסיס חריג – טענות פרוצדורליות

45. אך בטרם נדרש לטענה לגופה, יש להידרש לטענת העוררת כי יש לדחות את הדיון בה על הסף שכן היא לא הוזכרה בהחלטת המשיבה בהשגה ועל כן מהווה הרחבת חזית פסולה.

46. תקנה 22 לתקנות בתי דין מינהליים (סדרי דין), תשנ"ב-1992, קובעת:

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בשמיעת הערר לא ייזקק בית הדין לעובדה או נימוק שלא הועלו בכתב הערר או בכתב התשובה, לפי הענין, אלא אם כן קבע כי שמיעת העובדה או הנימוק דרושה לשם עשיית צדק, ובלבד שניתנה ליתר בעלי הדין הזדמנות נאותה להגיב עליהם.

מהוראה זו עולה כי ניתן להעלות טענות חדשות, בין אם עובדתיות או משפטיות, גם לאחר הגשת הערר או כתב התשובה, ככל שהן נדרשות לשם עשיית צדק, ובלבד שניתנה לצד השני הזדמנות להשיב עליהן. מכאן, שמכוח קל וחומר ניתן להעלות טענות חדשות במסגרת כתב התשובה, גם אם הן לא פורטו קודם לכן במסגרת החלטות המשיבה (ראו גם ערר 1167/21 ויינשטיין נ' רשות המסים, פסקאות 55-57 (נבו, 30.8.21), ערר 1501/22 יאיר חקשורי יזמות ובניה בע"מ נ' רשות המסים, פסקאות 34-46 (נבו, 8.1.23), ערר 2516/22 מגנזי תשתיות ב.ג.מ בע"מ נ' רשות המסים, פסקאות 70-71 (נבו, 26.1.23). 47. בנוסף לכך נקבע בפסיקה, כי משנטענה טענה כוללנית במסגרת שלב קודם, ניתן בנסיבות המתאימות להציג פירוט המדגים ותומך בטענה זו (עמ"נ (מרכז) 54772-06-22 מגדלי ברקת חברה להקמת מבנים בע"מ נ' רשות המסים בישראל, פסקה 59 (נבו, 30.11.22)). לא למותר לציין כי באותו פסק דין נקבע גם כי מאחר שוועדת הערר היא גורם ציבורי שתפקידו לוודא כי מענקי הקורונה משולמים רק למי שזכאי להם, באפשרותה לדרוש נתונים והתייחסות נוספת מהצדדים, כאשר נחזה בעליל כי יש עניין המחייב זאת (פסקה 57 לפסק הדין).

48. במקרה שלפנינו, המשיבה העלתה את הטענה בדבר היעדר קשר סיבתי במסגרת החלטתה בהשגה, ולאחר מכן הרחיבה ופירטה בעניין זה בכתב התשובה, ובמסגרת זו התייחסה באופן קונקרטי למחזור הבסיס החריג (עניין הנוגע לשאלת הקשר הסיבתי). לעוררת ניתנה האפשרות להשיב לטענה זו במסגרת תגובתה לכתב התשובה וכן בדיון שנערך (והיא אף עשתה כן). בנסיבות אלו ולנוכח המפורט לעיל, ברי כי העלאתה של טענה זו אינה בגדר הרחבת חזית פסולה ואין כל הצדקה לדחות אותה על הסף.

49. טענה פרוצדורלית נוספת שהעלתה העוררת בהקשר זה היא טענת השתק שלפיה המשיבה מנועה מלטעון כי מחזור ינואר-פברואר 2019 הוא חריג ואינו יכול לשמש כמחזור בסיס, משעה שהיא כבר הסתמכה על מחזור זה כתקופת בסיס בעת שהעניקה לעוררת את המענק עבור תקופת הזכאות ינואר-פברואר 2021.

50. אלא, שמעיון בהחלטת המשיבה ביחס לבקשה זו עולה כי היא לא הסתמכה על מחזור הבסיס אלא נטרלה ממנו עסקאות חריגות, דבר שהביא לכך שלא התקיימה ירידת מחזורים בשיעור הנדרש לצורך מענק. אף על פי כן ניתן לעוררת מענק בסכום של 45,014 ₪, וזאת לדברי נציגי המשיבה בדיון בהתאם לסכום ההוצאות הקבועות השנתי (עמ' 6 לפרוטוקול הדיון, שורה 32). לא למותר לציין כי העוררת לא הגישה השגה על החלטה זו של המשיבה, על אף שניתן לה מענק בסכום הנמוך כבעשרת אלפים ₪ מהסכום שהיה מגיע לה בהתאם לנוסחה שבחוק.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

51. מעבר לכך ניתן לומר, כי גם אם נניח שהמשיבה היתה עושה שימוש בתקופה זו לצורך קביעת המענק לתקופת ינואר-פברואר 2021, ספק רב אם ניתן היה לראות בכך כהשתק המונע ממנה לחרוג מההסתמכות עליה ביחס לתקופה שלפנינו (ינואר-פברואר 2022), ככל שהיא סבורה כי מדובר במחזור חריג והסתמכות מוטעית ובהתחשב גם בהיותה של תקופת הזכאות עבור האומיקרון תקופה נפרדת מתקופות הקורונה, המעוגנת בחוק אחר.

52. לנוכח האמור יש לדחות את טענותיה הפרוצדורליות של העוררת בנושא זה, ולהידרש לטענה המהותית בדבר חריגותו של מחזור הבסיס. יצוין כי החלטתה של המשיבה שלא להביא בחשבון את מחזור הבסיס לצורך קביעת המענק לתקופה ינואר-פברואר 2021, היא בעלת משמעות רבה גם בהקשר זה, כפי שנראה להלן.

מחזור בסיס חריג – הטענה לגופה

53. ככלל, המענק שלפנינו נקבע, הן במסגרת חוק הקורונה והן בחוק האומיקרון, באמצעות השוואה בין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופת הבסיס לבין מחזור העסקאות שדווחו בתקופת הזכאות, על סמך ההנחה כי אלמלא משבר הקורונה, מחזור עסקאותיו של מבקש המענק בתקופת הזכאות היה דומה למחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס (ראו גם דברי ההסבר להצעת חוק הקורונה, ה"ח 1341, עמ' 453).

54. אולם, במקרים שבהם ישנו מחזור בסיס חריג בהיקפו (כמו המקרה שלפנינו), באופן שאינו משקף את הכנסותיו של העסק בעת שגרה, ההנחה העקרונית שלעיל מתערערת וההסתמכות המשווה על המחזור החריג כפי שנקבעה בנוסחה שבחוק יוצרת עיוות בהקשר של בחינת הזכאות למענק. זאת, הן לצורך קביעת עצם זכאותו של העוסק למענק בהתאם לשאלת התקיימותה של ירידה בשיעור מזכה, ובמיוחד (ובהמשך לכך) בהקשר של כימות הקשר הסיבתי, לצורך הערכת מידת הפגיעה הכלכלית שנגרמה לעסק כתוצאה מהמגפה והיקפו הכספי של המענק הנגזר מכך.

55. במקרה שלפנינו, מחזור הבסיס של העוררת (בינואר-פברואר 2019), בסכום של 500,111 ₪, הוא אכן חריג בהיקפו. אמנם, לעוררת היתה הכנסה בסכום דומה ולמעשה גבוה יותר (568,943 ₪) גם בחודש מאי-יוני 2022, אך זהו החריג המעיד על הכלל, שכן למעט הכנסה זו במשך כל חמש השנים שבין 2018 ל-2023 לא נרשמה ולו הכנסה דו-חודשית אחת שעלתה על 150 אלף ₪. על מנת לסבר את האוזן נציין כי מחזור ההכנסות הכולל של העוררת בשנת 2018 כולה (451,782 ₪) היה נמוך מהכנסה זו שבתקופת הבסיס שלפנינו. נזכיר שוב כי מחזור ההכנסות הדו-חודשי **הממוצע** של העוררת לפני התפרצות הקורונה, בין ינואר 2019 לפברואר 2020 (הכולל בתוכו את ההכנסה במחזור הבסיס) היה 128,003 ₪, בתקופה שלאחר הקורונה ולפני התפרצות האומיקרון (החציון השני של 2021) 83,251 ₪, ובתקופה של יתרת שנת 2022 לאחר תקופת הבסיס/אומיקרון, 178,163 ₪. כל אלו נמוכים במאות אחוזים מההכנסה במחזור הבסיס שלפנינו.

56. בנסיבות אלו וכפי שהוסבר לעיל, מחזור בסיס כה חריג אינו משקף בצורה אמיתית את ההכנסות המאפיינות של העוררת, ולא ניתן לומר כי היא יכולה היתה לצפות באופן

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ריאלי להכנסה דומה בתקופת הזכאות, גם אלמלא התפרצות האומיקרון. בעניין זה יש להבהיר כי ההכנסה החריגה בתקופת הבסיס נבעה מאירוע גדול שערכה העוררת (הפקת מתחם קימחי, ראו עמ' 4 לפרוטוקול הדיון, שורות 26-27), וכי גם העוררת עצמה לא טענה, וממילא לא הוכיחה, כי היה לה צפי להכנסה או לאירוע בסדר גודל דומה, שאליו יש להיערך זמן רב מראש, שנדחה או התבטל כתוצאה מהתפרצות הזן (מלבד כנס "אוטו" ופרויקט "קמנדו", שההכנסות בגינן ממילא התקבלו בסמוך לאחר מכן, במהלך החודשים מרץ-יולי 2022). לנוכח האמור, הסתמכות על הכנסה זו בלבד כעל מחזור הבסיס הקובע יוצרת עיוות ומשבשת את היכולת לבחון כנדרש את היקף הפגיעה שנגרם לעוררת כתוצאה מהתפרצות האומיקרון.

57. ועדות הערר קבעו כי במקרים מעין אלו של הכנסות חריגות בתקופת הבסיס הדרך הנכונה והמאוזנת יותר לשקף את הכנסותיו הריאליות של העסק היא באמצעות עריכת ממוצע בסיס חלופי שנתי או אחר. שיטה זו מיושמת אפוא באופן תדיר במקרים המתאימים, הן על ידי המשיבה עצמה והן על ידי ועדות הערר (ראו כדוגמא אחת מני רבות את פרשת **נורט' סטאר** שלעיל, פיסקה 42). בהקשר הספציפי של מענק האומיקרון, ננקטה שיטה זו על ידי ועדות הערר בערר **שריקי**, פיסקה 68, וערר **יאסין**, פיסקה 75.

58. גם בתי המשפט המחוזיים שדנו בערעורים על החלטות הוועדה בעניין מענקי קורונה קבעו כי במקרים שונים, ובכלל זאת במקרים של תנודתיות משמעותית בהכנסות, ישנה הצדקה לחרוג מהנוסחה שנקבעה בחוק ולקבוע את המענק בהתאם לממוצע בסיס חלופי (לדוגמא עמ"נ (מחוזי נצרת) 40181-04-22 **סלטי מערכות חשמל 2000 בע"מ נ' רשות המסים**, פיסקה 54 (נבו, 23.3.23). ראו גם עמ"נ (מחוזי מרכז-לוד) 54477-01-22 **יגאל חיון הנדסה בע"מ נ' מדינת ישראל – רשות המסים**, הסיפא לפיסקה 47 (נבו, 2.8.23), עמ"נ (מחוזי ירושלים) **מדינת ישראל נ' י"ג ביננפלד חברה לבנייה בע"מ**, פיסקה 29 (נבו, 28.3.23)).

59. במקרים רבים נוהגת ועדת הערר לקבוע את תקופת הבסיס החלופית על פי הממוצע של שנת 2019 כולה (במקום להסתמך על חודשי הבסיס בלבד). במקרה שלפנינו, מצאנו לנכון להרחיב את התקופה הנכללת בתקופת הבסיס ולקבוע אותה כממוצע הן של שנת 2019 והן של שנת 2022 (ללא תקופת הזכאות של חודשי האומיקרון, ינואר--פברואר). תקופה זו כוללת אפוא בתוכה הן את ההכנסה החריגה שהתקבלה בחודשי הבסיס, והן את ההכנסה הדומה בהיקפה שהתקבלה בחודשים מאי-יוני 2022, תוך הכללתן בממוצע הכולל מטבעו גם את שאר החודשים באותן שנים, על מנת לשקף באופן נכון יותר את ההכנסות הריאליות של העוררת, שאותן היא יכולה היתה לצפות לקבל בתקופת הזכאות אלמלא התפרצות הזן. בנסיבות אלו, ממוצע המבוסס הן על שנת הזכאות (2019) והן על שאר שנת 2022 לאחר הסרת מגבלות האומיקרון, יכול להעיד בצורה טובה יותר על ההכנסות שצפויות היו להתקבל. הממוצע החלופי לתקופת הבסיס המתקבל כתוצאה מחישוב זה הוא 155,394 ₪ (נציין כי בהתאם לכך עודכן גובה התשומות בחישוב המקדם

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- בנוסחה, כך שהן כוללות את ממוצע התשומות לשנת 2019 ולחודשים מרץ-דצמבר 2022. ע"פ חישוב זה גובה התשומות הוא 660,969 ₪).
60. העוררת התנגדה לחריגה מהנוסחה ולעריכת ממוצע בסיס חלופי, בין השאר בטענה כי אם היה נערך חישוב ממוצע בסיס חלופי גם ביחס לתקופות הזכאות הקודמות של תקופת הקורונה, היה הדבר יכול להביא להגדלת המענק עבורן, כך שהחריגה מהנוסחה באופן סלקטיבי באמצעות חישוב חלופי, מביאה לקיפוחה. בהקשר זה יש לציין, כי ההליכים מול המבקשת הנוגעים למענקים עבור תקופת הקורונה הסתיימו זה מכבר, העוררת לא הגישה השגות או עררים בעניינם, כך שלא ניתן עוד לדון בהם.
61. סיטואציה דומה של חריגה סלקטיבית נדונה בערר 1083/23 ימית צורית נ' רשות המסים (נבו, 22.5.23), שבו עמדה הוועדה על הדילמה הכפולה הנוצרת כאשר נוצר עיוות בשני התרחישים האפשריים, הן כאשר חישוב המענק מבוסס על תקופת בסיס גבוהה במיוחד שאינה מאפיינת את הכנסות העוררת, והן כאשר חישוב כלל המענקים (שלא באופן סלקטיבי) על בסיס ממוצע חלופי היה מקנה לעוררת מענקים בסכומים נוספים, אולם לא נערך בפועל ביחס לתקופות הזכאות הקודמות (שכן המענקים עבורן חושבו בהתאם לנוסחה). בהמשך לכך קבעה הוועדה כי יש לעמוד על המשמעות הכספית של העיוות שנוצרת בכל אחת מהאפשרויות על מנת לבחון באילו מהמקרים העיוות חריף יותר (באותו מקרה הגיעה הוועדה למסקנה כי העיוות הנוצר כתוצאה מחישוב המענקים מושא העררים בהתאם למחזור החלופי גדול בצורה משמעותית מהעיוות המזערי שנוצר ככל שהמענקים המבוקשים היו מחושבים בהתאם לנוסחה, ועל כן החליטה כי אין הצדקה לחרוג ממנה באותן נסיבות).
62. אלא שבמקרה שלפנינו, בניגוד לערר ימית צורית, המענקים עבור תקופות הזכאות הקודמות שקיבלה העוררת, ובמיוחד המענק לתקופה המקבילה של ינואר-פברואר 2021, מלכתחילה לא התבססו על הנוסחה שבחוק. מעיון בהחלטות בבקשות ביחס לתקופות הזכאות הקודמות עולה כי העוררת קיבלה מענקים בהתאם לנתונים שהציבה לאחר חישוב אוטומטי שערכה המערכת, בעוד שבתקופת הזכאות המקבילה לענייננו, ינואר-פברואר 2021, נבחנה כאמור בקשת העוררת לעומקה באופן פרטני והוחלט שלא להתבסס בעניינה על מחזור הבסיס, ובמקום זאת לקבוע את המענק בהתאם להוצאותיה הקבועות השנתיות (כך לטענת נציגי המשיבה בדיון, כאמור לעיל).
63. בנסיבות אלו ממילא אין מקום להשוות בין סכום המענקים הכולל שהעוררת היתה מקבלת אם החישוב היה מתבצע לפי ממוצע הבסיס החלופי לבין סכום המענקים הכולל שהיה מתקבל בהתאם לנוסחה, שכן מלכתחילה המשיבה חרגה מהנוסחה כבר בקביעת המענקים בתקופות הזכאות הקודמות, ובמקום זאת התבססה על רציונלים אחרים לצורך החישוב, בדיוק לנוכח חריגותו של אותו מחזור הבסיס. לא למותר לשוב ולהזכיר, כי החלטת המשיבה ביחס לבקשת העוררת למענק לתקופה ינואר-פברואר ניתנה לפני זמן רב, וכי העוררת לא חלקה עליה ולא הגישה עליה השגה (וזאת על אף שהמענק שקיבלה נמוך בכעשרת אלפים ₪ מהסכום שהיא היתה זכאית לו בהתאם לנוסחה שבחוק).

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

64. לכך יש להוסיף עוד נתון משמעותי: בניגוד לסיטואציה שנדונה בערר **ימית צורית**, תקופת הזכאות שלפנינו אינה תקופה נוספת בהתאם לחוק הקורונה אלא תקופה עצמאית ונפרדת שהזכאות לה אף מעוגנת בחוק אחר (חוק האומיקרון). בנסיבות אלו, ספק אם מלכתחילה ישנה הצדקה עקרונית לבחון את תמונת המענקים הכללית ולפנות לתקופות זכאות קודמות, שכן ניתן לומר שתקופת האומיקרון היא תקופה מיוחדת העומדת בפני עצמה, כך שחישוב המענק ביחס אליה ממילא אינו תלוי ואינו מושפע מהמענקים הקודמים שניתנו בתקופות הזכאות של הקורונה ומדרך חישובם.

65. לנוכח האמור הגענו למסקנה כי בנסיבות העניין שלפנינו, יש לקבוע את המענק המגיע לעוררת עבור תקופת האומיקרון שלפנינו בהסתמך על חישוב ממוצע בסיס חלופי לשנים 2019 ו-2022 (ללא תקופת האומיקרון).

סיכום ותוצאה

66. לנוכח המפורט לעיל הגענו למסקנה כי מתקיים קשר סיבתי בין התפרצות זן האומיקרון לבין הירידה בהכנסות העוררת בתקופת הזכאות, וכי המשיבה לא עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה בהקשר זה. לצד זאת, לנוכח היקפו החריג של מחזור הבסיס, שאינו מאפיין את הכנסותיה הטיפוסיות והצפויות של העוררת, הרי שישנה הצדקה לסטות ממנו ולקבוע את המענק בהתאם לחישוב ממוצע בסיס חלופי של השנים 2019 ו-2022 (למעט תקופת הזכאות). זאת, בהתחשב גם בכך שהמענק שלפנינו נוגע לתקופה הנפרדת של האומיקרון ושהמשיבה מלכתחילה חרגה מהנוסחה ולא הסתמכה על מחזור הבסיס בעת קביעת המענק לתקופת הזכאות המקבילה בקורונה.

67. בהתאם לחישוב שערכה הוועדה, המענק המתקבל הוא בסכום של 24,366 ש"ח.

68. על העוררת להשיב את יתרת המענק שקיבלה ביתר בתוספת הצמדה, כאמור בסעיף 11 לחוק האומיקרון. יש להזכיר, כי העוררת מלכתחילה קיבלה את סכום המקדמה כפי שהועבר לידה מאחר שלא דיווחה על סכום התשומות.

69. לנוכח התוצאה שאליה הגענו, המשיבה תישא בהוצאות העוררת בסכום של 3,500 ₪.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.

ניתנה היום, כ"ג אדר א תשפ"ד, 03/03/2024, בהעדר הצדדים.

ברוך ברונקר, רו"ח,
הר"ח חב"ק

נדב כנען, עו"ד
יו"ר הוועדה